

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Teoría da Composición	Código	630011507	
Titulación	Arquitecto			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	Anual	Quinto	Optativa	6
Idioma				
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Composición			
Coordinación	Agrasar Quiroga, Fernando	Correo electrónico	fernando.agrasar@udc.es	
Profesorado	Agrasar Quiroga, Fernando	Correo electrónico	fernando.agrasar@udc.es	
Web	www.udc.es/dep/com/			
Descrición xeral	<p>A materia de Teoría da Composición, situada no último tramo dos estudos de segundo ciclo é obrigatoria para os alumnos que teñen optado pola especialidade de Teoría e Deseño, ofrece unha aproximación analítica e crítica á arquitectura da segunda metade do século XX, coa vontade de ofrecer unha reflexión, entendida como unha ferramenta necesaria no traballo proxectual, sobre o complexo panorama interpretativo das arquitecturas máis recentes.</p> <p>A partir do proceso de revisión e crítica ao movemento moderno analízanse as arquitecturas máis representativas que foron formuladas a partir dese momento de crise, renunciado a unha sistematización historiográfica, asumindo a dificultade de sistematizar unha historia da contemporaneidade, para propoñer unha visión interpretativa a partir dunha dupla visión: por unha parte a idea do significado da construción nas últimas décadas, e por outra, a necesaria relación entre a arquitectura e as outras artes como impulso e laboratorio creativo privilexiado da contemporaneidade.</p> <p>Esta dupla visión vaise entrecruzando a través de aulas alternas que perseguen a asunción de contidos e de metodoloxías que foron expostas na formación do alumno e no seu traballo proxectual.</p>			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	PROXECTO BÁSICO ARQUITECTÓNICO E URBANO: aptitude ou capacidade para aplicar os principios básicos formais, funcionais e técnicos á concepción e deseño de edificios e de conxuntos urbanos, definindo as súas características xerais e as prestacións que se acadan.
A4	PROGRAMACIÓN FUNCIONAL: aptitude ou capacidade para elaborar programas de edificios, considerando os requisitos de clientes e usuarios, analizando os precedentes e as condicións de localización aplicando estándares e establecendo dimensións e relacións de espazos e equipos.
A9	CRÍTICA ARQUITECTÓNICA: aptitude ou capacidade para analizar morfolóxica e tipoloxicamente a arquitectura e a cidade e para explicar os precedentes formais e programáticos das solucións proxectuais.
A10	REPRESENTACIÓN ESPACIAL: aptitude ou capacidade para aplicar, tanto manual como informaticamente, os sistemas de representación gráfica, dominando os procedementos de proxección e corte, os aspectos cuantitativos e selectivos da escala e a relación entre o plano e a profundidade.
A14	IDEACIÓN GRÁFICA: aptitude ou capacidade para concibir e representar graficamente a figura, a cor, a textura e a luminosidade dos obxectos e dominar a proporción e as técnicas de debuxo, incluídas as informáticas.
A34	FUNCIÓNS PRÁCTICAS E SIMBÓLICAS: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo dos procesos de simbolización da ergonómia e das relacións entre o comportamento humano, o entorno natural ou artificial e os obxectos, de acordo cos requirimentos e a escala humanos.
A35	SOCIOLOXÍA RESIDENCIAL: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo das necesidades e demandas sociais, dos compoñentes da calidade de vida, das condicións de habitabilidade e dos programas básicos de vivenda.
A36	SOCIOLOXÍA CULTURAL: comprensión ou coñecemento das implicacións que nas funcións e responsabilidades sociais do arquitecto ten as necesidades, valores, normas de conduta e de organización e patróns espaciais e simbólicos determinados pola pertenza a unha cultura.

A37	ANÁLISE DE FORMAS: comprensión ou coñecemento das leis da percepción visual e da proporción, as teorías da forma e da imaxe, as teorías estéticas da cor e os procedementos de estudo fenomenolóxico e analítico das formas arquitectónicas e urbanas.
A38	SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN: comprensión ou coñecemento dos sistemas de representación espacial e a súa relación cos procedementos de ideación gráfica e de expresión visual das distintas fases do deseño arquitectónico e urbanístico.
A41	BASES ARTÍSTICAS: comprensión ou coñecemento da estética e a teoría das artes e da produción pasada e presente das belas artes e as artes aplicadas susceptibles de influír nas concepcións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas.
A42	TEORÍA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento das teorías da arquitectura pasadas e presentes, especialmente as relativas á interdependencia de formas, usos e técnicas, á estrutura formal, ao estudo dos tipos e aos métodos de composición de edificios e espazos abertos.
A43	HISTORIA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento da historia xeral da arquitectura, tanto en si mesma como na súa relación coas artes, as técnicas, as ciencias humanas, a historia do pensamento e os fenómenos urbanos.
A44	BASES DA ARQUITECTURA OCCIDENTAL: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A45	BASES DA ARQUITECTURA NATIVA: comprensión ou coñecemento das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas de carácter nacional, local e vernáculo e dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A48	SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B9	Creatividade.
B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B15	Capacidade de organización e planificación.
B17	Cultura histórica.
B18	Razoamento crítico.
B22	Traballo en colaboración con responsabilidades compartidas.
B30	Comunicación oral e escrita na lingua nativa.
B31	Coñecemento doutras culturas e costumes.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título
---------------------------	------------------------

Reflexionar sobre a arquitectura da segunda metade do século XX, como ferramenta proxectual	A1	B1	C1
	A4	B2	C3
	A9	B3	C4
	A10	B4	C6
	A14	B5	C7
	A34	B6	C8
	A35	B7	
	A36	B9	
	A37	B10	
	A38	B11	
	A41	B15	
	A42	B17	
	A43	B18	
	A44	B22	
	A45	B30	
	A48	B31	

Contidos	
Temas	Subtemas
O primer cuadrimestre da asignatura estará referido a cuestión da técnica e a arquitectura na segunda metade do século XX. Os temas, referidos á descrición inicial, serán facilitados co inicio das clases	

O segundo cuadrimestre estará adicado a cuestión da arte como estratexia proxectual na arquitectura da contemporaneidade, de acordo co seguinte temario:

1 Respuestas arquitectónicas a la crisis de la modernidad.

- Pensamiento y obra de P & A Smithson
  - Complejidad y contradicción en arquitectura. R. Venturi, 1965
- Análisis de obras de: P & A Smithson.

2 La última vanguardia: La Internacional Situacionista

- La sociedad del espectáculo, G. Debord, 1968
- La internacional situacionista, ...

Análisis de obras de: Constant, Cedric Price

3 Postestructuralismo y deconstrucción

- Arquitectura y límites (I, II y III), B. Tschumi, 1980-81
- Arquitectura y el problema de la figura retórica, P. Eisenman, 1987

Análisis de obras de: Gordon Matta-Clark, Daniel Libeskind, Peter Eisenman

4 Tipología, transformación, deformación

- Sobre la tipología arquitectónica, G. C. Argan, 1963
- Tipología y el método de diseño, A. Colquhoun, 1967
- La tercera tipología, A. Vidler, 1976

Análisis de obras de: Alvaro Siza

5 Teoría urbana después de la modernidad

- Ciudad Collage, C. Rowe y F. Koetter, 1975
- Aprendiendo de Las Vegas, R. Venturi y D. Scott Brown, 1968
- Hacia la ciudad contemporánea, R. Koolhaas, 1989
- Delirious New York, R. Koolhaas, 1978
- Beyond Delirious, R. Koolhaas, 1993

Análisis de obras de: Rem Koolhaas

6 La arquitectura ética

- The Architecture of Deceit, D. Ghirardo, 1984
- The Ethical Function of Architecture, K. Harries, 1975
- Design, Ecology, Ethics, and the Making of Things, W. McDonough, 1993.

Análisis de obras de: Lacaton & Vaasal

7 Fenomenología: significado y lugar

- Existence, Space and Architecture, C. Norberg-Schulz, 1971
- Genius Loci. Towards a Phenomenology of Architecture, C. Norberg-Schulz, 1980
- On Reading Heidegger, K. Frampton, 1974
- The Geometry of Feeling: A Look at the Phenomenology of Architecture, J. Pallasmaa, 1986

Análisis de obras de: Peter Zumthor

8 Regionalismo crítico

- Prospects for a Critical Regionalism, K. Frampton, 1983
- Why Critical Regionalism Today?, A. Tzonis y L. Lefavre, 1990

Análisis de obras de: Tadao Ando, Lina Bo Bardi

9 Feminismo, género y cuerpo

- Architecture from Without: Body, Logic and Sex, D.I. Agrest, 1988

- Visions? Unfolding: Architecture in the Age of Electronic Media, P. Eisenman, 1992.

Análisis de obras de: Dan Graham, Diller & Scofidio

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A1 A4 A9 A10 A14 A34 A35 A36 A37 A38 A41 A42 A43 A44 A45 A48 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B11 B15 B17 B18 B22 B30 B31 C1 C3 C4 C6 C7 C8	3	144	147
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo dalgunha destas preguntas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	A asignatura está en extinción, polo que non se ofrecerá atención personalizada ao alumno, salvo as horas de tutoría asignadas e durante o desenrolo da proba.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A1 A4 A9 A10 A14 A34 A35 A36 A37 A38 A41 A42 A43 A44 A45 A48 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B11 B15 B17 B18 B22 B30 B31 C1 C3 C4 C6 C7 C8	Exame final referido ao programa.	100
Outros			

Observacións avaliación

Fontes de información	
Bibliografía básica	A facilitar no Moodle.A facilitar no Moodle.
Bibliografía complementaria	A facilitar vinculada ó desenrolo das clases.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introdución a Arquitectura/630011101
Historia da Arte/630011202
Historia da Arquitectura I/630011402
Historia da Arquitectura II/630011406
Teoría da Composición/630011507

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías